

Schone lei

Jaar na jaar stijgt het aantal gezinnen met schulden. We hebben het dan niet over leningen voor huis of auto bij de bank. Wel over uitstaande facturen bij winkelketens, energieleveranciers, ziekenhuizen en dergelijke. De overheid moet dringend meer maatschappelijk werkers inzetten voor schuldbemiddeling. En wat te denken van het voorbeeld van het ocmw Herzele dat zijn cliënten hun schulden kwijtschold?

Lieve Wouters

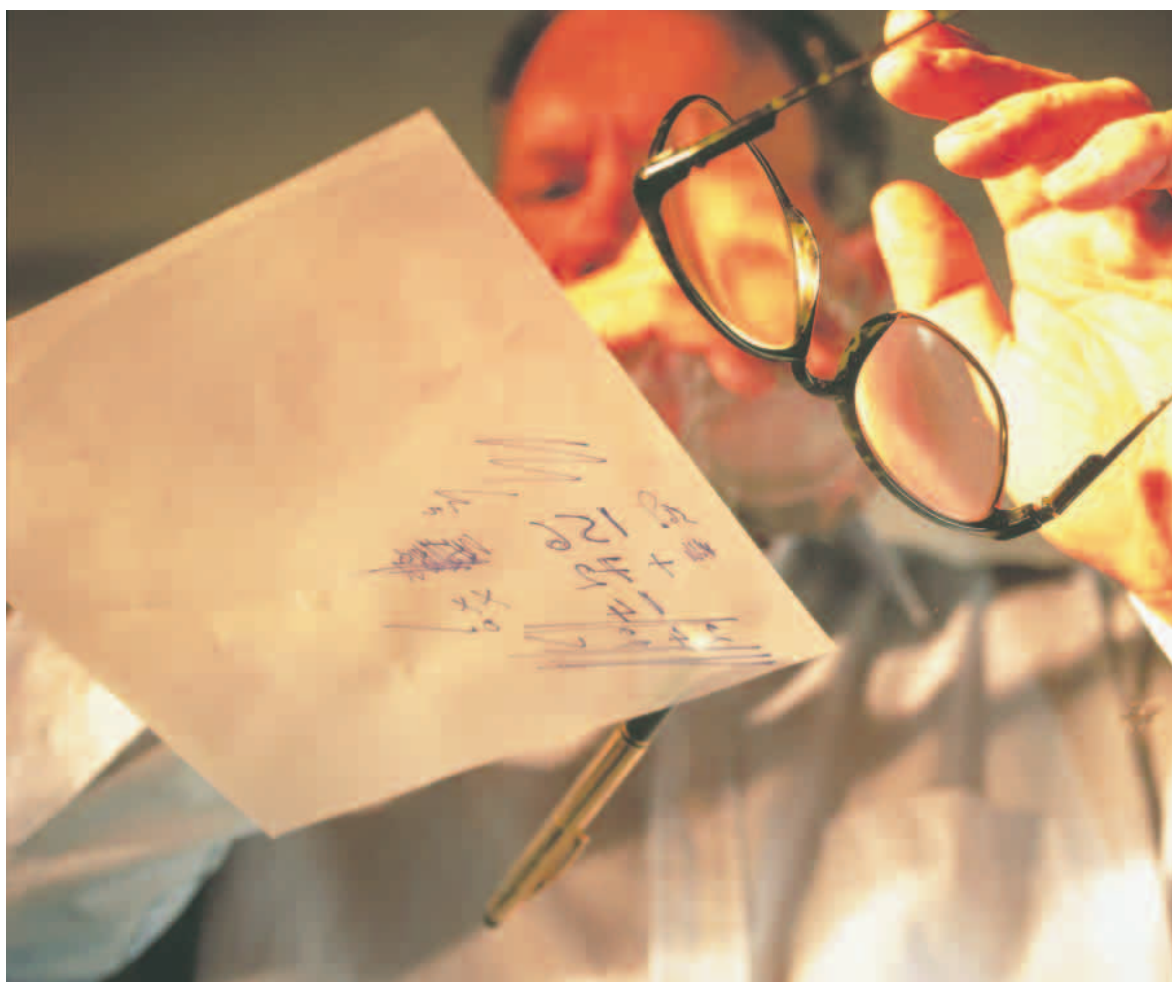
Almaar meer mensen in het rood. Eigen schuld, dikke bult?

EVEN na Kerstmis deed het ocmw van Herzele een opmerkelijk gebaar door schulden van alle cliënten kwijt te schelden. Het vreemde dorpje kreeg half Vlaanderen over zich heen. Maar de 130 betrokken personen en gezinnen halen opgelucht adem. Ze kunnen beginnen met een schone lei. Op één voorwaarde weliswaar: dat ze zich laten helpen via budgetbegeleiding. „De meeste cliënten staan daarvoor open”, zegt Marianne Van der Biest van ocmw Herzele. „Een betere motivatie is nauwelijks denkbaar.”

De dienst zegt zich ervan bewust te zijn dat niet iedereen erin zal slagen om die lei in de toe-

komst ook schoon te houden. „Maar zelfs al blijft slechts tien procent van hen voortaan uit de schulden, dan is het de moeite geweest. We moeten erin blijven geloven.”

Maar daar hadden velen het niet op begrepen. „Jullie geven het verkeerde signaal”, klonk het zuur. Van der Biest: „We hadden dat echt niet verwacht, zeker niet zo volop in de kerstperiode, terwijl op alle banken applaus klinkt voor liefdadigheidswerk. Zowel bij onze cliënten als bij onze maatschappelijk werkers kwam dat hard aan. Alsof het allemaal profiteurs zijn en wij met hen geen stappen vooruit kunnen zetten.”

Rekenen en nog eens rekenen om rond te komen, het lot van steeds meer Belgen. © Van Parys Media

De laatste jaren gaat het aantal gezinnen met schulden pijlsnel de hoogte in. Het Vlaams Centrum voor Schuldbemiddeling telde voor de periode 2007-2008 niet minder dan 57.005 dossiers in de schuldhulpverlening en 16.226 in de budgethulpverlening. Belgische gezinnen hebben samen voor bijna 1,5 miljard euro schulden bij niet-banken. Dat zijn heus niet allemaal dronkaards en gokverslaafden.

Levenslang

„Een schuldproblematiek staat nooit of zelden op zich”, weet Marianne Van der Biest, die twintig jaar ervaring heeft in het vak. „Heel vaak zit er een kluwen van andere problemen achter: depressie, relationele problemen, sociale handicap, psychiatrisch verleden, werkonbekwaamheid... Daarom zetten wij sterk in op psychosociale begeleiding.”

Uit onderzoek van het Centrum voor Schuldbemiddeling blijkt dat 94 procent van de cliënten Belg is, maar niet-EU-burgers zijn met vier procent oververtegenwoordigd in de steekproef. Als we kijken naar gezinssamenstelling, dan nemen alleenwonenden het merendeel voor hun rekening met 44 procent. Ook éénoudergezinnen zijn oververtegenwoordigd. Gehuwden en samenwonenden, met of zonder kinderen, doen veel minder een beroep op schuldbemiddeling. Opvallend is dat 48 procent van de aanvragers niet werkloos is. Er is dus wel een inkomen, maar men komt er niet meer mee rond.

In het lijstje 'soort schuld' staan energie en nutsvoorzieningen op nummer één. Leningen op afbetaling volgen. Ziektekosten komen op drie. Ocmw-schulden zijn er ook in 23 procent van de dossiers bij, gevolgd door onbetaalde boe-

tes. Maar ook alimentatie en schoolkosten kunnen mensen in het rood doen gaan. Tien procent van de aanvragers heeft een schuld die oploopt tot 1.000 euro. Het lijkt niet veel, maar aan 10 euro per maand duurt het toch een hele tijd voor mensen die last van zich af kunnen gooien. Bijna dertig procent heeft een schuld van 10 tot 25.000 euro. Mensen met een laag inkomen zitten daar hun hele leven mee.

Oorzaken van de schuldenberg? Velen leven op te grote voet. Maar vaak is het inkomen van mensen ook gewoon te laag of onregelmatig. En in 31 procent van de gevallen ligt ziekte aan de oorsprong van alle miserie. Verslaving komt pas op de zesde plaats, na echtscheiding. Voorlopig nog maar op de negende plaats, met acht procent, staat jobverlies. Te verwachten valt dat deze factor in de toekomst zal stijgen ten gevolge van de financiële crisis.

Betalingsbevel

Bij dit alles zag Welzijnszorg twee weken geleden met verbazing aan hoe in de Kamercommissie Justitie de invoering van het betalingsbevel werd goedgekeurd. Het wetsontwerp dat nu voorligt, dreigt de groeiende groep mensen met schulden nog kwetsbaarder te maken. Het houdt in dat een schuldeiser in z'n eentje naar de rechtbank kan stappen met een onbetaalde factuur. De rechter kijkt na of dit gegrond lijkt en schrijft een betalingsbevel uit. Als de schuldenaar binnen de dertig dagen geen verzet aantekent, dan krijgt dit bevel een 'uitvoerbare titel'. Dat betekent dat het bedrag met de hulp van een deurwaarder zonder meer kan worden geïnd.

„Voor de schuldeiser zijn er nauwelijks voorwaarden te ver-

vullen”, zegt Bert D'hondt van Welzijnszorg. „De hele regeling is gebaseerd op een eenzijdig verzoekschrift. Er is geen nood aan aanmaning, de tegenpartij hoeft van niets te weten, er wordt zelfs niet ten gronde onderzocht of alle bedragen wel conform de regelgevingen zijn. De taak van de rechter wordt uitgehold tot een stempelmachine, het wederwoord in de rechtspraak stevig ondermijnd.”

Aanpassen

Hoe kon zulk ondoordacht wetsvoorstel geruisloos Kamer en Senaat passeren? Het hele verhaal begint bij een Europese verordening die de onbetwiste schuldvorderingen eenvoudiger, makkelijker en sneller moet regelen bij internationale transacties. Het is een antwoord op een reëel probleem van betalingsachterstanden die vooral kmo's en kleine zelfstandigen parten spelen. De Belgische wetgever kiest ervoor om eenzelfde regeling uit te werken voor binnenlandse transacties, zowel voor consument als voor handelaar. Dat is waar de schoen knelt.

„Consumenten die niet zo mondig zijn en die in financiële moeilijkheden zitten, worden koud gepakt”, aldus Bert D'hondt. „De vele inspanningen die al geleverd zijn op het vlak van schuldbemiddeling worden tenietgedaan. Waarom zou een bedrijf nog meewerken aan diensten voor schuldbemiddeling, als je met een standaardformulier binnen de dertig dagen je geld kunt incasseren?”

Welijnszorg vraagt dan ook dringend aan de federale overheid om het wetsontwerp aan te passen, zodat consumenten er niet de dupe van kunnen worden. Deze groep moet onverwijld uit het wetsontwerp worden gehaald.

Advertentie

Verhuizen...
dat nooit!

Alle verdiepingen
weer bereikbaar

Vraag vrijblijvend informatie

0800 94 365 - GRATIS

Overall in België - 24u/24u!
Esthetisch en discreet!
Eigen fabricaat!

óók voor
smalle trappen

ThyssenKrupp

TRAPLIFTEN - www.MONOLIFT.be

Ja, stuur mij uw GRATIS documentatie

NAAM

ADRES

TEL.

ThyssenKrupp Monolift nv - Kaleweg 20 - 9030 Gent - Fax 09 216 65 75 - info@monolift.be
Regionale centra: 02 217 37 84 - 03 239 21 43 - 011 25 25 43 - 09 216 65 65 - 050 34 54 50

KL